

Slovenská technická univerzita
Fakulta informatiky a informačných technológií

**Manažment zdrojových kódov.
Dokumentovanie zdrojových kódov pomocou PHPDoc**

František Ivanko

Predmet: Manažment projektov softvérových a informačných systémov

Číslo témy: 1

Školský rok: 2010/2011

Vedúci: Ing. Pavel Bartoš

1 Úvod

Účelom tejto metodiky je definovať jednotnú formu zápisu komentárov v zdrojových kódach pri vytváraní projektu v programovacom jazyku PHP. Dokument je určený pre tvorcov zdrojových kódov, ktorí nižšie opísané pravidlá musia dodržiavať. Jedná sa o štábnu kultúru programovania, ktorá je vytvorená pre školský projekt, kedy v tíme pracuje maximálne 6 študentov. Tento dokument je rozdelený do dvoch častí. V prvej časti je opísaný všeobecný spôsob komentovania zdrojových kódov. V druhej časti je podrobnejšie opísaný konkrétny spôsob komentovania zdrojových kódov pomocou štandardu PHPDoc.

2 Roly a ich zodpovednosti

V tíme je viacero rolí, ktoré majú dočinenia s komentovaním zdrojových. Každá z nich ma rozdielne zodpovednosti.

Rola	Zodpovednosť
Manažér kvality	<ul style="list-style-type: none"> • zodpovedný za správne okomentovanie zdrojových kódov • kontroluje zdrojové kódy, či je dodržaná štábná kultúra komentovania • v prípade nesprávneho okomentovania napomenie, programátora, aby komentáre opravil podľa štábnej kultúry
Programátor	<ul style="list-style-type: none"> • vytvára a komentuje zdrojový kód
Hlavný programátor	<ul style="list-style-type: none"> • je zodpovedný za vytvorenie a spravovanie štábnej kultúry komentovania zdrojových kódov • vytvára a komentuje zdrojový kód

3 Skratky

- **PHPDoc**¹ – formálny štandard pre komentovanie zdrojového kódu, ktorý je písaný v programovacom jazyku PHP.

---

¹ <http://www.phpdoc.org/>

4 Dokumentovanie zdrojových kódov

Pred tým ako sa reálne začne pracovať na implementácii systému je potrebné, aby existovala štábná kultúra komentovania zdrojových kódov. S touto štábnou kultúrou sa musia oboznámiť všetci programátori, ktorí budú systém implementovať.

5 Hlavný proces komentovania zdrojových kódov.

Hlavný proces komentovania zdrojových kódov je rozdelený do niekoľkých krokov. Jednotlivé kroky je možné uskutočňovať aj samostatne.

Poradie	Názov	Kapitola
1	Vytvorenie elementu do ktorého sa bude písať komentár	5.1
2	Vloženie popisu do elementu komentára určeného pre súbor	5.2
3	Vloženie popisu triedy do elementu komentára určeného pre triedu	5.3
4	Vloženie povinných značiek (angl. tag) pre triedu	5.4
5	Vloženie popisu metódy do elementu komentára určeného pre metódu	5.5
6	Vloženie povinných značiek pre metódu	5.6

Tabuľka č.2: Tabuľka krokov hlavného procesu komentovania

5.1 Vytvorenie elementu do ktorého sa bude písať komentár

Pred tým ako sa začne písať komentár je potrebné vytvoriť blok, do ktorého sa komentár bude vpisovať.

Vstup Existujúci neokomentovaný súbor, trieda alebo metóda

Výstup Okomentovaný súbor, trieda alebo metóda

Zodpovedný Programátor

- programátor vytvorí súbor, triedu alebo metódu
- na začiatok vloží element do ktorého sa bude písať komentár

5.2 Vloženie popisu do elementu komentára určeného pre súbor

Po tom čo existuje blok do ktorého sa vpisuje komentár, je možné vložiť popis. Popis sa začína veľkým písmenom. Má byť stručný a výstižný.

Vstup Existujúci element do ktorého sa má vpísať komentár pre súbor

Výstup Vytvorený popis pre súbor

Zodpovedný Programátor

- programátor do existujúceho elementu určeného pre vpísanie komentáru stručne a jasne napíše čo sa v danom súbore nachádza a aká je jeho úloha

5.3 Vloženie popisu triedy do elementu komentára určeného pre triedu

Každá trieda musí obsahovať popis v ktorom sú jasne a výstižne opísané vlastnosti triedy. Po prečítaní musí byť jasné akú funkcionálnosť trieda združuje a čo predstavuje.

Vstup Existujúci element do ktorého sa má vpísať komentár pre triedu

Výstup Vytvorený popis pre triedu

Zodpovedný Programátor

- programátor do existujúceho elementu určeného pre vpísanie komentáru stručne a jasne napíše čo predstavuje daná trieda a akú funkcionálnosť združuje

5.4 Vloženie povinných značiek pre triedu

Vstup Existujúci element do ktorého sa má vpísať komentár pre triedu

Výstup Vytvorené povinné popisy pre triedu

Zodpovedný Programátor

- programátor do existujúceho elementu určeného pre vpísanie komentáru stručne a jasne zapíše:
  - názov balíka v ktorom sa trieda nachádza
  - názov podbalíka v ktorom sa trieda nachádza
  - kategóriu do ktorej patrí
  - kto je autorom danej triedy

5.5 Vloženie popisu metódy do elementu komentára určeného pre metódu

Vstup Existujúci element do ktorého sa má vpísať komentár pre metódu

Výstup Vytvorený popis pre metódu

Zodpovedný Programátor

- programátor do existujúceho elementu určeného pre vpísanie komentáru stručne a jasne napíše čo daná metóda predstavuje a akú funkcionálnosť združuje
- komentár je potrebné písať pred samotným začatím implementácie
- komentár môže byť dlhý alebo krátky
- v krátkom popise stručne zhrnie funkcionálnosť, najlepšie na jeden riadok

- v dlhom popise podrobnejšie opíše aj samotnú logiku algoritmu

5.6 Vloženie povinných značiek pre metódu

Vstup   Existujúci element do ktorého sa má vpísať komentár pre metódu

Výstup   Vytvorené povinné popisy pre triedu

Zodpovedný   Programátor

- programátor do existujúceho elementu určeného pre vpísanie komentáru stručne a jasne zapíše pomocou značiek informácie ako:
  - typ prístupu
  - aké parametre berie metóda
  - návratovú hodnotu metódy

6 Písanie dokumentácie pre phpDoc

Za účelom dosiahnutia jednotného spôsobu komentovania zdrojového kódu, je potrebné, aby každý dodržiaval spôsoby komentovania, ktoré sú nižšie opísané. Všetky texty okrem pevne definovaných značiek sú v slovenskom jazyku bez diakritiky. PhpDoc podporuje určitú pevne definovanú množinu značiek, kde každá má svoj špecifický význam. V nižšie uvedenej tabuľke je ich zoznam podporovaných značiek a ich popis.

Podporované značky a ich popis

Názov značky	Popis
@abstract	Dokumentácia abstraktnej triedy, premennej triedy alebo metódy
@access	Dokumentácia prístupu kontroly pre element.
@author	Meno autora danej časti
@copyright	Dokumentácia informácii ohľadom kopírovacích práv
@deprecated	Zdokumentovanie od kedy je metóda zastaraná, od ktorej verzie
@example	Zdokumentovanie ukážkového príkladu
@exception	Zdokumentovanie výnimiek, ktoré metóda môže vyhodiť
@global	Zdokumentovanie globálnej premennej
@ignore	Zabráni zdokumentovaniu elementu
@internal	Súkromné informácie pre vývojárov
@name	Špecifikuje prezývku pre premennú. Napríklad z <code>\$GLOBALS['mojapremenna']</code> bude <code>\$mojapremenna</code>
@package	Názov balíčka, ktorý zhromažďuje súvisiace triedy alebo metódy
@param	Zdokumentovanie typu parametra a popis
@return	Zdokumentovanie návratovej hodnoty. Je potrebné zapísať všetky možné typy, ktoré metóda môže vrátiť a opísať čo jednotlivé typy znamenajú.
@see	Zdokumentovanie vzťahov k iným metódam alebo triedam
@since	Zdokumentovanie kedy bola metóda pridaná do triedy
@static	Zdokumentovanie statickej triedy alebo metódy
@staticvar	Zdokumentovanie statickej premennej použitej v metóde alebo triede
@subpackage	
@throws	Zdokumentovanie výnimiek, ktoré môže metóda vyhodiť

@todo	Zdokumentovanie vecí, ktoré je potrebné urobiť neskôr
@var	Zdokumentovanie dátového typu pre premennú triedy
@version	Zdokumentovanie verzie triedy alebo metódy pomocou čísla verzie

Tabuľka č.2: Tabuľka podporovaných značiek v PHPDoc

6.1 Vytvorenie bloku určeného pre komentár

Všetky komentáre, ktoré sú určené pre phpDoc je nutné zapísať v presnom tvare. Tento tvar je potrebné striktné dodržať, pretože inak komentár phpDoc odignoruje. Do takýchto blokov sa zapisujú všetky komentáre, ktoré majú byť rozpoznané phpDoc. Blok komentára sa začína nasledovne: `/**`. V tomto riadku sa nebude nachádzať nič iné. V každom nasledujúcom riadku je znak: `*`. V takýchto riadkoch sa budú nachádzať samotné komentáre a značky. Komentár ukončíme nasledovne: `**/`.

Ukážka bloku komentára:

```
/**
 * Komentár
 **/
```

6.2 Komentovanie súboru

Každý súbor, ktorý obsahuje PHP kód, musí obsahovať blok s komentárom. Tento blok bude umiestnený na začiatku súboru. V bloku budú zapísané minimálne nasledujúce značky phpDoc. Text k jednotlivým značkám je písaný stručne a zrozumiteľne. Od značky je oddelený tabulátorom a začína sa veľkým písmenom.

Ukážka komentára určeného pre súbor:

```
/**
 * Krátky popis súboru
 *
 * Dlhý popis pre súbor
 *
 * @category
 * @package
 * @subpackage
 * @copyright
 * @version
 * @since
```

*/

6.3 Dokumentácia triedy

Každá trieda musí obsahovať krátky a dlhý popis. Kde v krátkom popise, stručne uvedieme čoho sa daná trieda týka. V dlhom popise podrobnejšie uvedieme čo všetko trieda rieši.

Ukážka komentára určeného pre triedu:

```
/**  
* Kratky popis triedy  
*  
* Dlhý popis pre triedy  
*  
* @category  
* @package  
* @subpackage  
* @author  
*/
```

6.4 Dokumentácia metódy

Každá metóda musí obsahovať blok s komentárom, ktorý obsahuje krátky, dlhý popis a niekoľko nižšie uvedených značiek. V krátkom popise stručne napíšeme čo daná metóda rieši. Podrobný opis bude hovoriť aj o samotnej logike, ktorá sa v metóde uskutočňuje. Je nutné, aby bol popis natoľko zrozumiteľný aby použitú logiku pochopil aj programátor, ktorý samotnú metódu neimplementoval.

Ukážka komentára určeného pre metódu:

```
/**  
* Kratky popis metody  
*  
* Dlhý popis pre metodu  
*  
* @author  
* @param  
* @return  
*/
```